Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

THE POETRY OF THE REAL. COGNITIVE STRUCTURES FOR THE CONSTRUCTION OF REALITY

Mariana Pantaleru (Pascaru)

PhD Student, "Lucian Blaga" University of Sibiu

Abstract: A person's conception of reality is a conceptual world itself built up from connected experiences through complex mental operations. Our conception of the world is sequentially generated, stage by stage. The organization we impose through the progressive and interactive application of interpretive procedures relies on both primary experience and cognitive structures resulting from our previous processing of reality. Therefore, the poetry of the reality is more personal, submitting the subject's experience in a pattern by terms of the natural dimension of perception.

Keywords: colloquial language, the poetry of reality, cognitive framework, linguistic domains.

În lucrarea sa din 1987, Lakoff[1] preciza că structurăm ceea ce cunoaștem despre lume în termenii unor modele cognitive idealizate (MCI), în mod particular, într-o reprezentare relativ stabilă la nivelul cogniției. Aceste MCI- uri, se definesc drept o structură cognitivă organizată care ne ajută să reprezentăm realitatea dintr-o anumită perspectivă. Teoreticianul distinge patru tipuri de principii structurale pentru acest tip de construct mental: propozițional, schematic-imagistic, metaforic și metonimic. În mod particular, Johnson[2] conchide că, dintre acestea, principiul schematic-imagistic și cel metaforic sunt esențiale în structurarea gândirii, producerea de noi asocieri și în formarea de noi experiențe.

Lingviștii cognitiviști[3] susțin că înțelesul implică în mod esențial o proiecție imaginativă prin folosirea mecanismelor schematizării, categorizării, metaforei și metonimiei. Astfel, în interacțiunea dintre enunțiator și mediu său cotidian, experiența umană este întipărită într-o structură în termenii dimensiunii naturale a percepției. În lucrarea pe care o propunem, vom avea în vedere poezia lui Andrei Bodiu, poet al generației optzeci, care mizează pe oralitate, directețe a rostirii, pe comunicare a realului radiografiat lucid. Repetarea experiențelor duce la formarea categoriilor, care sunt manifestări experiențiale în relație cu aceste dimensiuni, definind coerența experienței umane. Prima modalitate, este că poetul înțelege lucrurile care îi configurează existența, văzându-le, interacționând cu ele. La acest nivel, deicticele spațiale sunt mărcile ancorării în mundan: *„Aici construiesc eu/o nouă personalitate./Aici stabilesc eu începutul şi*

[1]apud Velasco, O. I. D., *Metaphor, metonymy, and image –schemas: an analysis of conceptual interaction patterns*, paper from AEDEAN Conference, Granada, 2001, p. 47.
[2] Mark Johnson., *The Body in the Mind: The Bodily Basis of Meaning, Imagination and Reason*, Chicago, The University of Chicago Press, 1987, p.230.
[3]Velasco, O.I.D., idem.

BDD-V4618 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-08 08:58:49 UTC)

sfârşitul/după-amiezii mă prinde aici."(*319*). Cea de-a doua modalitate de a înțelege este activată când perceperea unui lucru este realizată în termenii prezenței altuia. Din această perspectivă, prepozițiile de direcție, care desemnează ținta(pe, pentru) indică ancorarea în spațiu: *„Sunt semne otrăvitoare pe fațamea./ O sticlă spartă pe un câmp de maci./ Aerul neatins.(…) Dimineața nu e pentru poezie./ Cum nu e nici pentru dragoste./ E pentru muncă."*(*noulpoem*)

În primul rând, această teorie se bazează pe principiile cognitive referitoare la lexiconul mental al unei persoane. Secund, teoria asigură baza unor alegeri între cele două modalități prin care oamenii se raportează la diferite experiențe. În al treilea rând, în legătură cu pătrunderea înțelesului, teoria facilitează clasificarea înțelesului primar și a celui care va fi achiziționat. Prin urmare, conform cognitiviștilor, limbajul[4] reflectă structura conceptuală și experiența locutorului.

Pentru a ilustra multiplele sensuri ale cuvântului, de la experiențe acumulate și până la structura conceptuală, vom discuta conceptele de imagine, schemă și metaforă. Aceste trei concepte care constituie un domeniu sunt diferite între ele, dar sunt, în egală măsură, inseparabile în construcția sensului. Se impune, așadar, definirea domeniului, asupra căruia, cele dintâi discuții au fost inițiate în 1980. *Teoria domeniilor* îi aparține lui Langacker[5], care a presupus că domeniile sunt structuri mentale de cunoaștere, având precondiții în înțelegerea conceptelor lexicale[6]. Mai întâi, domeniul ține de cognitiv, fiind definit ca o entitate conceptuală a acestui nivel: ,,experiențe mentale, spații reprezentaționale, complexe conceptuale"[7]. Ele sunt alcătuite din ,,toate procesele care au loc în mintea unei ființe simțitoare"[8]. Spațiile reprezentaționale sunt presupuse de o relație percepută spațial și creează în mod convex potențialul pentru o astfel de relație[9].Un concept poate servi drept domeniu pentru definirea altui concept.

Pornind de la această premisă, se poate stabili dacă un domeniu poate fi redus la mai multe structuri conceptuale. Nivelul cel mai de jos în ierarhia complexității conceptuale îl reprezintă domeniile primare care nu pot fi integral reduse la altele și nu sunt independente. Un astfel de domeniu primar derivă ,,direct din experiența umană întruchipată"[10], cu referire atât la experiența senzorială, cât și la cea subiectivă, precum spațiul, timpul și culoarea. În poemele lui Bodiu sunt reprezentate, ca domeniu primar, spațiul și timpul într-o relație de indeterminare: *„Era ea în fiecare după-amiază./ Ea îşi lăsa piciorul pe ultima treaptă./ În exteriorul de seră."*(*încă tânăr*) sau de încapsulare a lumii: *„Între lemne şi piele fiare şi fereastră se/ cască întunericul."*(*Lumină de neon*), iar culoarea derivă din gustul amar produs de ea: *„Între timp/ Mă întrebi unde stau./ Înăuntru. Într-o lume de fiere. Verzuie."*(*m&k limited*). În contrast cu un domeniu primar, există un domeniu abstract[11], constituit pe un concept sau un complex de concepte care funcționează ca domeniu în vederea definirii unui alt concept superior, precum, iubirea, în diferitele ei ipostaze, de la distrugere, la tandrețe: *„Dragostea. Efectiv făcută bucăţi./ Aruncată la câini/ Făcută să dispară./ Aruncată înmenghină."; „Cine va înceta/ să caute să*

[4] apud Xin Song, *A Cognitive Linguistic Approach to Teaching English Prepositions* , Department of Psychology, University of Koblenz-Landau, 2013, p. 12
[5] Ronald Wayne Langacker, *Foundations of cognitive grammar*: *Theoretical Prerequisites*, vol. I, Stanford, California, Standford University Press, p. 147
[6]apud Xin Song, idem.
[7]Ronald Wayne Langacker, idem.
[8] Ruth Moehlig-Falke, *The early English impersonal construction - An analysis of verbal and constructional meaning*, Oxford, New York, Oxford University Press, 2012, p. 53.
[9] Ronald Wayne Langacker, Lucr. cit, p.148.
[10] Vyvyan Evans, *A glossary of cognitive linguistics*, Utah, University of Utah Press, 2007, p.10
[11]Ibidem, p.1.

BDD-V4618 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-08 08:58:49 UTC)

găsească în sufletul tău o/ încăpere./ În care să foreze. Încet. Tandru./ Să lovească și să înviezi." (Poezii patriotice)

A doua proprietate a unui domeniu cognitiv se referă la dimensionalitate[12]. Acest termen poate descrie ordonarea sau distanțarea într-o manieră coerentă și sistematică a altor domenii.

Cea de-a treia proprietate a domeniilor cognitive o reprezintă distincția care se face între domeniul locațional și cel configurațional. De exemplu, senzația referitoare la temperatură e plasabilă într-un loc: *„Încăperea e rece neagră."*, pe când cea de spațialitate se definește prin configurare: *„Dă la o parte perdelele/ negre se uită afară/ trenul de la Hidro e gol babele vorbesc pe o bancă" ."*(*Sfârșitul lumii*). Totuși, distincția dintre cele două se estompează când dimensiunile lor sunt stabilite intrinsec[13]: *„Aici stau eu. Sub un soare strălucitor./ În capătul razei."*(*319*). Culoarea este un domeniu locațional când este o singulară, dar când este juxtapusă cu un cadru spațial, ea devine un domeniu de configurare poetică. În această accepție, termenul de domeniu cognitiv este identic cu ceea ce Fillmore[14] numește *ramă*. Ambii postulează că înțelesul lingvistic este enciclopedic prin natura lui și că, conceptele lexicale sunt învestite cu sens datorită cunoștințelor de bază ale locutorului.

Atât Langacker, cât și Evans & Green[15], apreciază că termenul *domeniu* se referă la structura cunoștințelor ca premisă fundamentală a gândirii în construcția unui argument valid ori a unui punct de vedere care urmează a fi susținut, în înțelegerea conceptelor lexicale. Aceasta înseamnă că înțelesul este echivalat conceptualizării și, în acest fel, domeniul, ca entitate conceptuală, devine un construct în interiorul căruia accepțiile diferitelor concepte au caracteristici similare. În plus, structurile semantice se caracterizează în raport cu domeniile cognitive. Prin *ramă*, Fillmore se referă la o structură de cunoaștere care ,,este reprezentată la nivel conceptual și reținută în memoria de lungă durată care colaționează elementele și entitățile asociate unei anume situații culturale sau unui anume eveniment din sfera experienței umane"[16]. Așadar, un domeniu cognitiv este o entitate conceptuală care asigură o cunoaștere structurată la orice nivel de complexitate sau de organizare, în vederea înțelegerii conceptelor lexicale. De aceea, diferite tipuri de unități conceptuale în cadrul aceluiași domeniu au același context stabil de cunoaștere.

Dacă avem în vedere termeni precum *lumină*și *întuneric***,** ei nu pot fi înțeleși decât în interiorului conceptului de *aspectualizare a timpului*. De exemplu, *lumină* poate fi folosit și pentru a exprima gustul, starea sau atmosfera: *„Lumina azvârlită./ Lumina blândă. Lumina seacă./ Obscură."*(*Cursa de 24 de ore*) care nu pot fi caracterizate în totalitate în relație cu domeniul timp. Cu alte cuvinte, în funcție de domeniul de bază, conceptele pot forma mai multe conexiuni abstracte în alte domenii. Pentru a înțelege cum anume conceptele și domeniile se corelează, Langacker[17] a presupus că lexicul și gramatica formează un continuum simbolic de elemente care ,,asigură structura și simbolizarea unui conținut conceptual"[18].

Metafora, metonimia și transformarea imagine-schemă intră în procesul prin care experiența unei persoane în lume este concepută într-o varietate de feluri. Langacker folosește

[12] Ronald Wayne Langacker, Lucr. cit., p. 150.
[13]Ibidem, p.153.
[14] apud Xin Song, Lucr. cit., p. 14.
[15] Cf. Ronald Wayne Langacker, 1987; Evans&Green, 2007.
[16] Vyvyan Evans, ibidem, p. 85.
[17] apud Xin Song, idem.
[18]Idem.

BDD-V4618 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-08 08:58:49 UTC)

termenii de *profil* și *bază* pentru a formula relația dintre concept și domeniu în semantica cognitivă. Baza este înțeleasă drept cunoaștere inerentă, pe când profilul reprezintă conceptul evocat și exprimat prin limbaj.

Astfel, baza predicației este pur și simplu domeniul ei, iar profilul e o substructură ridicată la un nivel special de vizibilitate în cadrul bazei. Adaptarea focală și conceptualizarea sunt folosite pentru a ilustra relația dintre profil și bază. În altă ordine de idei, un domeniu este, de asemenea, o entitate folosită în *Teoria metaforei conceptuale*[19] ca domeniu experiențial. Conform acestei teorii a lui Lakoff domeniile „sunt structuri de cunoaștere complexă care se raportează la aspecte coerente ale experienței". Ele sunt baza clasificării metaforice din perspectivă lingvistică. În cadrul acestui studiu, Evans[20], există două mari roluri ale domeniilor conceptuale: domeniul-sursă, general, concret, de obicei domeniu fizic, și domeniul-țintă, abstract, structurat prin valențele metaforei. Cu alte cuvinte, structura conceptuală este organizată prin interferența clasificărilor fiecărui domeniu sau prin corespondența dintre un domeniu conceptual și reprezentarea analogă din celălalt domeniu conceptual. Categorizările de acest tip duc la structurarea domeniului-țintă în termenii domeniului-sursă. O astfel de relație se stabilește între Poezie și Hrană: *„Cineva spune: 'am scris/ atâtea poezii'(…) Totul se va transforma în hrană mult mai târziu./ Mult mai târziu când pe aproape/ Ți-e propriul declin."* (*Poeziipatriotice*). Aici, Poezia este domeniul-sursă, iar Hrana este ținta. Primul dintre ele manifestă același tip de cunoaștere cu al doilea, căci metafora, din această perspectivă, păstrează tipologia cognitivă (structura imagine-schemă) a domeniului-sursă, într-o manieră corespunzătoare structurii inerente a domeniului-țintă. Aceasta înseamnă că fundamentul clasificării metaforei conceptuale se bazează pe corespondențele care se stabilesc între experiențele noastre.

Unul dintre cele mai importante aspecte ale lingvisticii și semanticii cognitive este reprezentat de teoria schemelor-imagine. Noțiunea în sine este îndeaproape asociată cu dezvoltarea tezei cogniției propusă de Lakoff & Johnson. Imagine-schemă, o parte importantă a structurii gândirii este, de asemenea, unul dintre modelele cognitive folosite în explicarea relației dintre experiențele corporale și gândire, precum și în ceea ce înseamnă modul în care se structurează conceptele în mintea umană. Poate fi considerată un subtip al domeniului cognitiv. Diferită de anumite domenii nonimagistice (dragoste, filozofie), această teorie este întotdeauna imagistică și schematică. Johnson[21] a fost primul teoretician care a postulat că experiența corporală dă naștere schemelor-imagine în cadrul sistemului conceptual. O astfel de reprezentare este „ un tipar dinamic recurent al interacțiunilor noaste perceptuale și senzoriale, respectiv al programelor care pun în mișcare structura și coerența experienței noastre". Contextual, termenul *experiență* trebuie înțeles într-o extensie generoasă a sensului său. Ea nu este o imagine specifică, ci scheme generalizate care derivă din experiențele trăite de poet. Altfel spus, este „o reprezentare conceptuală abstractă care se ridică direct din experiențele cotidiene și din observarea lumii din jur"[22]. Radu Drăgulescu[23] face trimitere la Eugeniu Coşeriu[24], care

[19] George Lakoff, Mark Johnson ,*Metaphors we live by,* Chicago, Chicago University Press, 1980, p.9.
[20] Vyvyan Evans, ibidem, p. 201-202.
[21] Mark Johnson, *The Body in the Mind: The Bodily Basis of Meaning, Imagination and Reason*, Chicago, The University of Chicago Press, 1987, p. XIV.
[22] Vyvyan Evans, ibidem, p. 106.
[23]Drăgulescu, Radu, *Teoriile psiholingvistice ale comunicării*, în *Annales Universitatis Apulensis*, Series Philologica, 9, tom 1, Alba Iulia, 2008, p.137-142.

BDD-V4618 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-08 08:58:49 UTC)

realizează o analiză mai amplă, grupând cadrele în patru tipuri: *situaţia, sfera, contextul*şi *universul de discurs.*

Situaţia se raportează la circumstanţele şi relaţiile spaţio-temporale care se creează în mod automat prin însuşi faptul că cineva vorbeşte (*cu cineva* şi *despre ceva*), oferind datele necesare pentru completarea axei deictice *eu-aici-acum*.*Sfera*reprezintă „spaţiul între ale cărui limite un semn funcţionează în sisteme determinate de semnificaţie"[25]. Spaţiul e delimitat de tradiţia lingvistică şi de experienţa privitoare la realităţile semnificate. Există trei tipuri de sferă: *zona, domeniul şi mediul*. *Zona*reprezintă sfera în care este cunoscut şi folosit în mod curent un semn;*domeniul*este sfera în care obiectul este cunoscut ca element al orizontului vital al vorbitorilor sau al unui domeniu organic al experienţei sau culturii; *mediul*este o sferă stabilită social şi cultural: familia, şcoala, comunităţile profesionale; în măsura în care le sunt caracteristice moduri de a vorbi, sunt *medii*.

Experiența întruchipată în om presupune că propriul construct asupra realității este mediat în mare măsură de atât de natura experiențelor corporale, cât și de experiențele noncorporale, prin metaforă. Datorită experiențelor fizice directe, în mod particular deplasarea prin spațiu:*„Trec prin oraşul meu fără/ Să cobor în gară/ Merg spre Sibiu nu cobor."*(*Braşov Tranzit*), manipularea diferitelor obiecte și interacțiunilor de nivel perceptual:*„Mi-ai adus șase animale de pluș:/ Maimuța ursulețul maro ursulețul/ 'I love you' un pui galben/ mai mare ca toate celelalte(…) Le-am pus unul lângă altul cu/ Fața spre curte."*(*Un ursuleț cu picioare subțiri și burta mare*), o schemă-imagine nu este abstractă, prin natura ei intrinsecă. Acest lucru înseamnă că, pe măsură ce poetul interacționează și se mișcă în lume, construcția realității sale se face în virtutea acestei stări de fapt care exprimă contururile fenomenologice ale experiențelor cotidiene.

Termenul *imagine*,în structura imagine-schemă, este restricționat în limbajul standard la o percepție vizuală, dar echivalent cu accepțiunea sa în psihologie, aceea de experiență senzorială[26]. Imaginea, incluzând experiența sa imagistică, se leagă și derivă din experiența poetului cu lumea exterioară. În sens larg, aplicat atât în psihologie, cât și în lingvistică, cuprinde experiența senzorial-perceptuală a locutorului, fără a fi restrânsă la dimensiunea vizuală.

Termenul *schemă*, din aceeași structură, a fost introdus de J. Piajet[27], în 1926, și descrie un tipar organizat de gândire sau de comportament. Noțiunea este privită ca o rețea mentală de concepte înrudite care influențează înțelegerea noilor informații, prin idei pre-concepute, reprezentând un anume aspect al lumii sau organizând și percepând aceste noi informații. Este evidentă tentația poetului de a observa aspecte care se încadrează în propriile scheme și reinterpretarea contradicțiilor în termenii acestora, drept excepții sau distorsionări pe care caută să i le integreze*:„ Și noaptea asta./ Păstrată-ntr-un frigider/ Între trei și patru./ Îți năucește nervii cu aceleași termite."*(*Poezii patriotice*). Din perspectiva lingvisticii cognitive, , imaginea-schemă înseamnă „concepte abstracte constând în tipare ale unor ipostaze repetate ale experienței corporale".[28] Deși există diferite detalieri ale acestui concept, cercetătorii au căzut de

[24]Coşeriu, Eugeniu,*Determinare şi cadru. Două probleme ale unei lingvistici a vorbirii*, 1955-1956, trad.rom. de Constantin Dominte în revista *Forum*, nr. 478– 480, 1999.
[25]*Ibidem*, p. 37.
[26]Idem.
[27]apud Xin Song, ibidem, p.22.
[28] Vyvyan Evans, ibidem, p. 107.

BDD-V4618 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-08 08:58:49 UTC)

acord că „accentuează natura corporală, senzorial-dinamică a diverselor structuri ale gândirii și conceptualizării noastre.” [29]

Ca orice sistem de comunicare, limbajul este constituit din semne, iar studiul lor îi revine semioticii, care analizează atât sistemul verbal, cât și pe cel nonverbal. Semiotica distinge trei tipuri de semne: indexal, iconic și simbolic.[30] Fiecare dintre ele reprezintă trei principii structurale diferite în raport cu forma și conținutul lor. Vom prezenta modul în care limbajul nu doar activează comunicarea, cât mai ales felul în care reflectă lumea conceptuală a individului. Între altele, această lume conceptuală constă în categoriile conceptuale, mult mai nuanțate decât semnele lingvistice, care dau naștere categoriilor lingvistice. Acestea ne ajută să comunicăm, dar, în egală măsură, impun o manieră de a înțelege lumea.

Un semn indicial face trimitere la ceea ce este în proximitate și de aici se generează prozaismul poeziei lui Bodiu. Principiul indexicalității[31] presupune că poetul arată, în sens propriu, lucrurile care îi atrag atenția. Plasarea în centrul lumii se reflectă în limbaj prin deicticele proximității spațiale și ale simultaneității temporale. *„Aici”* este repetat obsesiv în poemul *319*, fiind dublat în planul enunțării de *„acum”* și de mărcile eului rostitor (eu, tu, noi), care impune perspectiva lui asupra realității. Poziționarea sa în spațiu și timp este punct de referință pentru localizarea altor entități în spațiu și timp: *„Un spațiu fără indicatoare/ Fără hărți unde vocea/ Mecanicului se aude slab/ Exact când se închid ușile cu/ Vagoane”*(*MetrouldinBucureștiI*). La nivel general, orientarea egocentrică se transpune și asupra ființelor pe care le percepe ca proximități afective sau psihologice, prin urmare, perspectiva este antropocentrică. Acțiunile lor, gândurile, experiențele, posesiunile sau mișcările devin descrieri de evenimente, consemnate asemenea unei holograme: *„Sunt doar două vârste pe Republicii/ În iarna asta fără sfârșit:/ Studenții și pensionarii./ E ora 1 și Jacobs oferă/ Gratis pliculețe de capucino./ Coada e disciplinată compactă.”*(*Brașov, 2 martie 2011*).

Semnul iconic asigură, la nivel perceptual, imaginile lucrurilor pe care le desemnează, fiind similar lucrurilor pe care le reprezintă în realitatea percepută la un moment dat: *„cărăruile uscate de mâl”*, *„ conductelede apă”*, *„leul acela de sticlă”*(*hardughia*). Principiile iconicității în limbaj presupun o relație de similitudine între o formă a acestuia și lucrul pe care îl reprezintă. Iconicitatea se manifestă pe baza a trei principii: ordinea secvențială, distanța și cantitatea. Primul dintre acestea este atât un fenomen al evenimentelor temporale, cât și al aranjării elementelor într-o construcție lingvistică. În cea mai simplă manifestare a sa, determină ordinea a două sau mai multe propoziții. Schimbarea acestei ordini ar duce la crearea nonsensului, în anumite contexte, în timp ce, în altele, poate fi perfect posibilă. Operând această schimbare, poetul schimbă automat secvențele evenimențiale: *„Iar el n-a mai scris/ De mult. De pe el totul/ Stă să cadă. Dacă/ pui mâna pe el te/ vei prăbuși.”* (*Poezii patriotice*), dar păstrează relația cauză-efect. Manifestată în interiorul propoziției, iconicitatea creează un spațiu de reinventare a lumii: *„(eu îndelung una după alta/ vorbe galbene)”* (*Linia albă*), prin absența predicației. Distanța este un alt principiu care de-strucurează discursul și îl reorganizează, deplasând accentul de pe simbolic pe concret: *„Și-n fața mea am văzut o mașină/ gri metalizat alergând alergând/*

[29] B. Hampe, *From perception to meaning: image schemas in Cognitive Linguistics*, Berlin/ New York, Mouton de Gruyter, 2005, p. 18
[30] Rene Dirven & Marjolijn Verspoor, *Cognitive exploration of Language & Linguistics*, Second Revised Edition, John Benjamins Publishing Company, Amsterdam, Philladelphia, 1984, p.14.
[31]Ibidem, p.18.

BDD-V4618 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-08 08:58:49 UTC)

și-n spatele ei mâța/ fără cap fără coadă." (*Întoarcereaacasă*), activând, prin repetarea unui cuvânt, și principiul cantității.

Spre deosebire de aceste două tipuri de semne, cel simbolic nu se găsește într-o legătură naturală a formei raportată la conținutul reprezentat, având doar o legătură convențională. În accepție lingvistică, termenul 'simbolic' e înțeles ca asociere consensuală unei forme particulare cu un anumit conținut. Astfel, limbajul va fi redefinit, la E. Coşeriu[32], ca modalitate de structurare primară a experienţei lumii, *luare de contact simbolică cu realitatea*. Activitatea cognitivă, definitorie pentru esenţa limbajului, se exercită în permanenţă în vorbire. Ea este prezentă, în primul rând, în momentul în care un semn simbolic se produce pentru prima oară, în istorie: acest moment implică recunoaşterea unei *clase* ca atare şi diferenţierea ei prin nume, de celelalte. Activitatea cognitivă se manifestă în toate momentele sale: simbolurile se re-creează în orice act concret de vorbire şi, pe de altă parte, orice act lingvistic presupune atât la vorbitor, cât şi la ascultător operaţiuni complexe de natură fundamental cogn[osc]citivă.

Ca demers cognitiv, poezia lui Bodiu explorează o anumită zonă a realității și presupune „nu doar o altă relație cu universul explorat, dar și un alt mod de comunicare"[33]. Realitatea lui nu se situează dincolo de uman, ci devine o modalitate de manifestare a lui prin poezie.

BIBLIOGRAPHY

Bodiu, Andrei, *Cursa de 24 ore*, Timișoara, Editura Marineasa, 1994.
Bodiu, Andrei, *Poezii patriotice*,Timișoara, Editura Marineasa, 1995.
Bodiu, Andrei, *Studii pe viață și pe moarte*, Pitești, Editura Paralela 45, 2000.
Bodiu, Andrei, *Oameni obosiți*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008.
Bodiu, Andrei, *Firul alb*, București, Editura Tracus Arte, 2014.
Bodiu, Andrei, *Direcția 80 în poezia română*, Pitești, Editura Paralela 45, 2000.
Ciocîrlan, Alexandra, Drăgulescu, Radu, *Distorsionări ale comunicării. Cercetări de psiholingvistică*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2013.
Coşeriu, Eugen, *Creaţia metaforică în limbaj* (V.O. 1952), în *Omul şi limbajul său. Studii de filozofie a limbajului, teorie a limbii şi lingvistică generală*, Iași, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza", 2009, p. 167-197.
Coșeriu, Eugen, Horst Geckeler, *Orientări în semantica structurală*, Iași, Editura Universității Al. Ioan Cuza, 2016.
Crăciun, Gheorghe, *Aisbergul poeziei moderne*,Pitești, Editura Paralela 45, 2009.
Rene Dirven & Marjolijn Verspoor, *Cognitive Exploration of Language & Linguistics*, Second Revised Edition, John Benjamins Publishing Company, Amsterdam, Philladelphia, 1984.
Drăgulescu, Radu, *Lingvistica generală*, Editura Universității „Lucian Blaga", Sibiu, 2015.
Drăgulescu, Radu, *Stilistică generală și funcțională*, Sibiu, Editura Universității „Lucian Blaga", 2000.
Drăgulescu, Radu, *Teoriile psiholingvistice ale comunicării*, în *Annales Universitatis Apulensis*, Series Philologica, 9, tom 1, Alba Iulia, 2008, p.137-142.
Drăgulescu, Radu, *Coșbuc. Lumile limbajului*, Sibiu, Editura Universității „Lucian Blaga" din Sibiu, 2016.

[32] Apud Drăgulescu, Radu, *Lingvistică generală*, Editura ULBS, 2015, p.108
[33] Mușina, Alexandru, *Eseu asupra poeziei moderne*, ediția a II-a, Chișinău, 2017, p. 18.

BDD-V4618 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-08 08:58:49 UTC)

Vyvyan Evans, *A Glossary of Cognitive Linguistics*, Utah, University of Utah Press, 2007
Mark Johnson, *The Body in the Mind: The Bodily Basis of Meaning, Imagination and Reason*, Chicago, The University of Chicago Press, 1987.
Mușina, Alexandru, *Eseu asupra poeziei moderne*, ediția a II-a, Chișinău, 2017.
Muşina, Alexandru, *Poezia – teze, ipoteze, explorări*, Braşov, Editura Aula, 2008.
Caius Dobrescu, Andrei Bodiu , (coordonatori), *Repertoar de termeni postmoderni. Concepte-instrument.*, Brașov,Editura Universității Transilvania din Braşov, 2009.
Parpală, Emilia, *Literatura şi noua interdisciplinaritate: stilistica cognitivă şi poetica cognitivă,* în *Annales Universitatis Apulensis. Series Philologica*, nr. 11/2010, tom 1, p. 197-206, ISSN 1582-5523.
Popescu, Simona, *Sensul poeziei, astăzi*, în Gheorghe Crăciun, *Competiția continuă. Generația 80 în texte teoretice*, Pitești, Editura Vlasie, 1994
Terian, Andrei, *Andrei Bodiu: radicalizarea programatică a prozaismului*, în *Cultura literară* nr. 485 din 19 septembrie, 2014**.**
Vancu, Radu, *Elegie pentru uman - o critică a modernității poetice de la Pound la Cărtărescu*, București, Humanitas, 2016.

BDD-V4618 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-08 08:58:49 UTC)